

Spis treści

Wstęp	7
1. Społeczno-kulturowy kontekst wyobrażeń młodzieży	
o małżeństwie i rodzinie	11
1.1. Negatywna i pozytywna spuścizna po PRL	12
1.2. Upowszechnianie się indywidualistycznej wizji człowieka i indywidualizacja wzorów życia, wieloopcyjność	14
1.3. Nastawienie na zmianę	16
1.4. Pluralizm systemów wartości, norm i wzorów zachowań w odniesieniu do życia małżeńsko-rodzinnego	17
1.5. Nietrwałość więzi osobowych i rozwój osobowości osamotnionych	18
1.6. Łatwość życia i styl życia w pojedynkę	19
1.7. Kształtowanie się autorytetu dzielonego	20
1.8. Drugie przejście demograficzne	21
1.9. Laicyzacja świadomości i osłabienie motywacji religijnej w myśleniu i w zachowaniach	22
1.10. Rozluźnienie związku życia prywatnego i publicznego z prawem naturalnym i prawem boskim a coraz wyraźniejsza dominacja prawa pozytywnego	23
1.11. Rozwój sektora państwowego i słabnące zainteresowanie państwa rodziną	23
2. Założenia badawcze i sposób przeprowadzenia badań	25
3. Charakterystyka badanej młodzieży	33
3.1. Środowisko życia	33
3.2. Cechy demograficzne	34
3.3. Typ rodziny pochodzenia	34
3.4. Aktualne zajęcie	35
3.5. Religijność	36
3.6. Syndrom i stopień laickości	38
3.7. Wykształcenie i praca zawodowa rodziców	40
3.8. Ocena związku małżeńskiego rodziców	41
3.9. Czynniki kształtujące wyobrażenia młodzieży o małżeństwie i rodzinie	43
4. Preferencje wartości, celów życiowych i zasad życia	47
4.1. Wybór wartości	48
4.2. Orientacja prorodzinna	60

4.3. Orientacja prozawodowa	64
4.4. Orientacja prospołeczna	66
4.5. Orientacja nastawiona na samego siebie (na samorealizację) i na przyjemność	67
4.6. Orientacja religijna	68
4.7. Orientacja materialistyczna	70
5. Małżeństwo upragnioną formą życia – cechy dobrego małżeństwa	75
5.1. Znaczenie małżeństwa w opinii młodzieży	76
5.2. Czynniki składowe udanego małżeństwa	83
5.2.1. Postawa wzajemnej wierności	84
5.2.2. Wzajemny szacunek, tolerancja, umiejętność wzajemnego przebaczenia	86
5.2.3. Udane życie seksualne	87
5.2.4. Konsensus w ważnych sprawach życia małżeńskiego i rodzinnego	87
5.2.5. Zadowolenie z warunków bytowych	90
5.2.6. Wspólnota kulturowa i społeczna	90
6. Formy przyszłego wspólnotowego życia	95
6.1. Alternatywne formy życia w stosunku do tradycyjnego wzoru życia małżeńskiego i rodzinnego	95
6.2. Rodzina pełna oparta na małżeństwie	100
6.3. Rodzina z jednym żywicielem	107
6.4. Związek partnerski	108
6.5. Małżeństwo homoseksualne	116
6.6. Rozwód w opinii młodzieży	122
7. Dziecko w osobistych planach życiowych młodzieży	127
8. Egalitaryzm i partnerstwo w pełnieniu ról rodzinnych	143
9. Rodzina pochodzenia wzorem własnej rodziny	153
9.1. Rodzina pochodzenia jako grupa odniesienia dla własnej rodziny	154
9.2. Ocena jakości życia rodziny pochodzenia	156
9.2.1. Ocena związku rodziców i relacji wewnątrzrodzinnych	156
9.2.2. Ocena ilości czasu poświęconego dzieciom przez rodziców	161
9.2.3. Członkowie rodziny doradcami młodzieży w różnych sprawach	165
10. Między tradycją a nowoczesnością	169
Bibliografia	179
Aneks	187